

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО
ГОСПОДАРСТВА ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

Навчально-науковий інститут економіки
та менеджменту

Кафедра менеджменту та публічного врядування

*Актуальні проблеми теорії
і практики менеджменту
в контексті євроінтеграції*

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

*XIV Міжнародної науково-практичної
конференції*

22 травня 2025 р.

м. Рівне, Україна

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО
ГОСПОДАРСТВА ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту

Кафедра менеджменту

Університет Кардинала Стефана Вишинського

(Республіка Польща)

Братиславський університет економіки та менеджменту

(Словацька Республіка)

Східно-Європейська агенція розвитку (EEDA)

(Словацька Республіка)

Комратський державний університет

(Молдова)

Вищий інститут стабільності та управління в Лісабоні

(Португалія)

Вірменський національний аграрний університет

(Вірменія)

Університет Дубровнік

(Хорватія)

Таруський університет (Туреччина)

Варшавський університет природничих наук (Польща)

Євроколедж (Кіпр)

Військова технічна академія (Польща)

Університет Седльце (Польща)

Одеський національний економічний університет

(м. Одеса)

Міжнародний гуманітарний університет

м. Одеса)

Державний університет «Житомирська політехніка»

(м. Житомир)

Івано-Франківський національний технічний університет

нафти і газу (м. Івано-Франківськ)

Волинський національний університет імені Лесі Українки

(м. Луцьк)

Харківський національний університет міського господарства імені

О.М. Бекетова (м. Харків)

ГО «Регіональний центр євроінтеграційних проєктів» (м. Рівне)

Актуальні проблеми теорії і практики менеджменту в контексті євроінтеграції: Збірник матеріалів XIV Міжнародної науково-практичної конференції 22 травня 2025 р. [Електронне видання]. Рівне : НУВГП, 2025. 741 с.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Голова організаційно-наукового комітету:

Мошинський В.С. – д.с.-г.н., професор, ректор, Національний університет водного господарства та природокористування (НУВГП).

Заступники голови організаційно-наукового комітету:

Савіна Н.Б. – д.е.н., професор, проректор з наукової роботи та міжнародних зв'язків, НУВГП.

Тихончук Л.Х. – д. н. держ. упр., професор, завідувач кафедри менеджменту та публічного врядування, НУВГП.

Члени організаційно-наукового комітету:

Гарегін Амбарцумян – доцент, PhD, начальник відділу міжнародних зв'язків, Вірменський національний аграрний університет, Вірменія.

Педро Пінейро – професор, PhD, декан, Вищий інститут стабільності та управління в Лісабоні, Португалія.

Доцент Гюльден Гоксен – кафедра харчових технологій, Тарсуський університет, Туреччина.

Ділек Адалі – громадська організація «Artem Project R&D Consultancy», Туреччина.

Йозеф Затько – Почесний доктор, доктор права, доктор філософії, MBA, президент Європейського інституту безперервної освіти (EIDV), Східно-Європейська агенція розвитку (EEDA), Словачка Республіка.

Левитська А.П. – д.е.н., професор кафедри економіки, Комратський державний університет, Республіка Молдова.

Світлана Генова – доктор, доцент, проректор з науки та міжнародних зв'язків Комратський державний університет.

Панасюк Дамян – к.т.н., ад'юнкт, Університет Кардинала Стефана Вишинського, Варшава, Польща.

Міріам Слободнікова – доктор права, PhD, Братиславський університет економіки та менеджменту, Словачка Республіка.

Цибак Любош – доц., PhD MBA, ректор, Братиславський університет економіки та менеджменту, Словачка Республіка.

Франтішек Войтех – доц., PhD, Братиславський університет економіки та менеджменту, Словачка Республіка.

Маріана Пецаревіц – доцент, PhD, проректор з міжнародних зв'язків і науки університету Дубровнік, Університет Дубровнік, Хорватія.

Катажина Павлюк – доцент, к.т.н., Варшавський університет природничих наук, Варшава, Польща.

Ян Ковальські – доцент, к.т.н., Варшавський університет природничих наук, Варшава, Польща.

Марія Хаджієлія Дротарова – доцент, PhD, Ctl Eurocollege, Кіпр.

Бартош Козіцький – полковник, PhD, декан факультету безпеки, логістики та менеджменту Військова технічна академія.

Олександра Скрачак – доктор наук, факультет безпеки, логістики та менеджменту Військова технічна академія.

Регіна Дем'янюк – доктор наук, Інститут менеджменту та наук про якість, Університет Седльце, Польща.

Марія Балджи – д.е.н., професор, професор кафедри економічної теорії і економіки підприємства Одеського державного аграрного університету.

Олена Борисяк – д.е.н., доцент, Західноукраїнський національний університет.

Марина Грінченко – к.т.н., доцент, завідувач кафедри управління проектами в інформаційних технологіях, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут».

Ірина Ненно – д.е.н., професор, професор кафедри менеджменту та інновацій Одеський національний університет імені І.І. Мечникова.

Наталія Ткачова - д. держ. упр., професор кафедри теорії та практики управління Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського».

Лариса Сергієнко – д.н.д.у., доцент, декан факультету національної безпеки, права та міжнародних відносин Державного університету «Житомирська політехніка».

Вікторія Філіппова - д. держ. упр., професорка, в.о. завідувача кафедри державного управління і місцевого самоврядування Херсонського національного технічного університету.

Наталія Хомюк – д.е.н., професор, завідувач кафедри менеджменту Волинський національний університет імені Лесі Українки.

Леонід Кожушко - д.т.н., професор, професор кафедри менеджменту та публічного врядування, НУВГП.

Ольга Павелко – д.е.н., професор, заступник директора ННІЕМ з наукової діяльності, НУВГП.

Андрій Подлевський – к.е.н., доцент, проректор з науково-педагогічної роботи, розвитку та комунікацій, НУВГП.

Наталія Ковшун – д.е.н., професор, директор ННІЕМ, НУВГП.

Мар'яна Мальчик – д.е.н., професор, завідувач кафедри маркетингу НУВГП.

Петро Скрипчук – д.е.н., професор, професор кафедри менеджменту та публічного врядування, НУВГП.

ISBN

© Національний університет
водного господарства та
природокористування, 2025

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1. СУЧАСНІ ТРЕНДИ МЕНЕДЖМЕНТУ, МАРКЕТИНГУ ТА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ		
František Vojtech, Miriam Slobodníková, Andrej Srebala	SMART CITIES AND THE IMPACT OF THEIR STRATEGY ON IMPROVING THE QUALITY OF LIFE OF CITIZENS	27
Mateusz Janczuk	INTERNATIONALIZATION OF EDUCATION AS AN ELEMENT OF SOCIAL SECURITY POLICY IN POLAND AND THE EUROPEAN UNION	30
Tetiana Kuchmiiova, Maxym Gardus	UKRAINE'S GREEN ENERGY TRANSFORMATION: ECONOMIC FEASIBILITY AND EUROPEAN GUIDANCE IN WARTIME CONDITIONS	33
Regina Demianiuk, Cezary Bulik	ROZWÓJ DOSTAW OOH W POLSKIM E-COMMERCE	35
Regina Demianiuk, Krystian Grabowski	ZWROTY TOWARÓW W POLSKIM E-COMMERCE	38
Weronika Chudek	HOW DO REGIONS PROMOTE THEMSELVES IN THE INTEGRATED MARKET OF THE EUROPEAN UNION?	41
Авраменко Р.Ф.	МАРКЕТИНГ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ: СУТНІСТЬ, НАУКОВІ ПІДХОДИ	43
Антонова С.Є., Бачманюк Д.О.	АНАЛІЗ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ ТА НІМЕЧЧИНИ ЯК КЛЮЧОВОГО ЕЛЕМЕНТУ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ	46
Антонова С.Є., Корнійчук А.Ю.	ЕФЕКТИВНІСТЬ ДЕРЖАВНОЇ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	49
Антонова С.Є., Савицька С.О.	ПУБЛІЧНІСТЬ ТА ПРОЗОРИСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ РІВНЕНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	51
Антонова С.Є., Шамало І.М.	ВИТОКИ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ У ХХІ СТОЛІТТІ: АНАЛІЗ МАСШТАБІВ ТА ВПЛИВУ	53
Антонова С.Є., Цецик Я.П., Мерецька А.В.	ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА ТА НАЯВНІ РИЗИКИ В ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ	55
Антонова С.Є., Чеберяка О.М.	СОЦІАЛЬНІ МЕРЕЖІ ЯК КАНАЛ КОМУНІКАЦІЇ МІЖ ГРОМАДЯНАМИ ТА	

Проніна О.В.	ЗАКОНОМІРНОСТІ РОЗВИТКУ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ В КРАЇНАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ	697
Радчук В.А., Ковальчук С.К.	ОФОРМЛЕННЯ ЕЛЕКТРОННОГО ЦИФРОВОГО ПІДПИСУ (ЕЦП) ДЛЯ ПОДАННЯ ЗВІТНОСТІ	704
Роздопченко В.М.	ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ БІЗНЕС- ПРОЦЕСІВ ЯК ДЕТЕРМІНАНТА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	706
Салтиков В.Й.	ВІДПОВІДАЛЬНЕ ІНВЕСТУВАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ФОРМУВАННЯ НОВОЇ ФІНАНСОВОЇ ПАРАДИГМИ В УМОВАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	709
Скаковська С.С., Горун Б.Д.	ЦИРКУЛЯРНА ЕКОНОМІКА ЯК ПРОВІДНИК СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ	714
Скаковська С.С., Лук'янчук Ю.В.	ВІДБУДОВА ЕКОНОМІКИ ТА СТАЛІЙ РОЗВИТОК ПІСЛЯ ВІЙНИ В УКРАЇНІ	717
Скрипник С.В.	АДАПТАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНИХ СТАНДАРТІВ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ДО ДИРЕКТИВИ ЄС ЩОДО ЕЛЕКТРОННОЇ ЗВІТНОСТІ (ESEF)	719
Тихончук Л.Х., Талах Н.О.	ПУБЛІЧНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКОНАННЯ РІШЕНЬ СУДУ ЩОДО НАРАХУВАННЯ ТА ВИПЛАТИ ЩОМІСЯЧНОЇ ГРОШОВОЇ ДОПОМОГИ ГРОМАДЯНАМ, ЯКІ ПОСТРАЖДАЛИ ВНАСЛІДОК ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ КАТАСТРОФИ	722
Трофімчук С.М.	ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА СТАН ФІНАНСОВО- ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ З ВИРОБНИЦТВА БУДІВЕЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ	726
Шепель І.В.	ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ПОДАТКОВОЇ ЗВІТНОСТІ: УКРАЇНСЬКИЙ ДОСВІД І МІЖНАРОДНІ ПРАКТИКИ	728
Шило Ж.С.	ВАРТІСНО-ОРІЄНТОВАНЕ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ: ПЕРЕВАГИ ТА РИЗИКИ	731
Шило Ж.С., Ковалець К.П.	КРИПТОВАЛЮТА ЯК ЗАСІБ ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ У СТАРТАПИ	734
Шило Ж.С.,	РОЗВИТОК ФОНДОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ:	

Скрипник С.В., д.е.н., доцент (Херсонський державний аграрно-економічний університет, м. Херсон / м. Кропивницький, Україна)

АДАПТАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНИХ СТАНДАРТІВ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ДО ДИРЕКТИВИ ЄС ЩОДО ЕЛЕКТРОННОЇ ЗВІТНОСТІ (ESEF)

На фоні глибинних змін, спричинених цифровізацією та курсом на євроінтеграцію України постає гостра необхідність трансформації національної системи бухгалтерського обліку. Однією з ключових вимог є адаптація до європейських стандартів електронної звітності, зокрема директиви ESEF (European Single Electronic Format), яка встановлює єдиний формат структурованої фінансової звітності для публічних компаній ЄС. Цей процес має не лише технічний характер, але й потребує глибоких змін у підходах до формування, подання та аналізу фінансової інформації.

Головна проблема полягає у значному розриві між сучасними європейськими вимогами до електронної звітності та поточним станом національної системи бухгалтерського обліку. Українські підприємства стикаються з низкою складних завдань: від технологічної невідповідності до відсутності чітких механізмів адаптації національних стандартів (П(С)БО) до вимог ESEF. Особливу складність становлять такі аспекти, як необхідність подання звітності у форматі iXBRL, брак кваліфікованих фахівців, що володіють сучасними стандартами, а також необхідність значних інвестицій у оновлення програмного забезпечення. Крім того, існує ризик несвоечасної імплементації цих стандартів, що може уповільнити процес євроінтеграції та погіршити інвестиційну привабливість українських компаній. Водночас успішний досвід країн ЄС свідчить, що перехід на ESEF суттєво підвищує прозорість, порівнянність та якість фінансової інформації, що є критично важливим для розвитку ринкових відносин та залучення іноземних інвестицій.

Директива ESEF (European Single Electronic Format) є важливим елементом європейської політики стандартизації фінансової звітності, що спрямований на підвищення прозорості, порівнянності та доступності фінансової інформації. Цей документ вимагає від публічних компаній ЄС подання річної фінансової звітності у стандартизованому електронному форматі, що поєднує XHTML для візуального представлення даних та iXBRL (Inline XBRL) для їх структурованої розмітки [1]. Такий підхід дозволяє автоматизоване читання та аналіз фінансової інформації, спрощуючи процес прийняття рішень для інвесторів, регуляторів та інших зацікавлених сторін.

Основні вимоги директиви ESEF включають обов'язкове використання таксономії XBRL для розмітки ключових елементів фінансової звітності, таких як баланс, звіт про прибутки та збитки, а також примітки до фінансової

звітності. Для публічних компаній ЄС це означає необхідність суттєвої модифікації процесів підготовки звітності, включаючи інтеграцію спеціалізованого програмного забезпечення та навчання персоналу. Водночас директива передбачає поступове впровадження: якщо з 2021 року основним вимогою було подання звітності у форматі XHTML, то з 2022 року додалася вимога розмітки основних фінансових показників у iXBRL [2].

Для України, яка активно прагне до євроінтеграції, досвід впровадження ESEF має особливе значення [3]. Попри те, що наразі директива безпосередньо не поширюється на українські компанії, процес адаптації до її вимог є важливим кроком для гармонізації з європейськими стандартами та підвищення інвестиційної привабливості. Вже зараз окремі українські компанії, які працюють на європейських ринках або мають іноземних інвесторів, починають добровільно впроваджувати елементи ESEF у свою звітність. Очікується, що в середньостроковій перспективі Україні доведеться офіційно прийняти аналогічні стандарти в рамках процесу гармонізації законодавства з *acquis communautaire* ЄС.

Таблиця 1

Порівняння основних аспектів ESEF

Аспект	Виконання в ЄС	Перспективи для України
Формат звітності	XHTML + iXBRL	Поступовий перехід від традиційних форматів
Таксономія	Стандартизована європейська таксономія XBRL	Розробка національної таксономії на основі європейської
Обов'язковість	Для всіх публічних компаній з 2021 року	Можливе поступове впровадження спочатку для великих підприємств
Програмне забезпечення	Спеціалізовані рішення (Workiva, IRIS)	Адаптація існуючих систем (1C, SAP) або імпорт європейських продуктів
Вимоги до персоналу	Високий рівень знань XBRL	Необхідність масового навчання бухгалтерів та аналітиків
Переваги	Підвищення прозорості та інвестиційної привабливості	Покращення якості звітності та спрощення доступу до європейських ринків

Джерело: сформовано автором за [2, 4, 5]

Реалізація принципів ESEF в Україні вимагатиме комплексного підходу, що включатиме як зміни в законодавчій базі, так і технологічну модернізацію, підготовку кадрів та роз'яснювальну роботу серед бізнесу. Досвід європейських країн свідчить, що попервах процес адаптації може бути досить складним і вимагатиме значних інвестицій, проте в довгостроковій перспективі це призведе до суттєвого підвищення якості фінансової звітності та спрощення бізнес-процесів. Для України це також відкриває можливості для більш тісної інтеграції у європейський економічний простір та залучення додаткових інвестицій.

Реалізація вимог європейського стандарту електронної звітності в українській практиці потребує подолання низки технологічних, організаційних та регуляторних викликів. Першочерговим завданням є модернізація інформаційних систем підприємств для забезпечення підтримки форматів XHTML та iXBRL. На сьогодні більшість українських компаній використовують звичайні PDF-звіти або базові електронні форми, що не відповідають вимогам структурованої звітності. Впровадження спеціалізованого програмного забезпечення, такого як IRIS або Workiva, потребує значних інвестицій – від 10 до 50 тис. євро для середнього підприємства, що становить серйозну перешкоду для багатьох компаній [5].

Важливою проблемою залишається відсутність кваліфікованих фахівців, які володіли б технологіями XBRL. Наразі в Україні існує лише кілька десятків сертифікованих спеціалістів з iXBRL, що абсолютно недостатньо для масового впровадження стандарту. Це зумовлює необхідність масштабних навчальних програм та співпраці з міжнародними організаціями, такими як XBRL International. Досвід польських компаній показує, що навчання одного бухгалтера роботі з iXBRL коштує близько 1,5-2 тис. євро та займає 3-4 місяці.

Особливу увагу варто приділити процесу адаптації національної таксономії. Українські стандарти бухгалтерського обліку (П(С)БО) мають суттєві відмінності від МСФЗ, що ускладнює пряме застосування європейських шаблонів. Розробка української таксономії XBRL потребуватиме близько 12-18 місяців роботи експертів та коштуватиме приблизно 500-700 тис. євро, якщо орієнтуватися на досвід Хорватії та Сербії.

Для державних органів основним викликом є створення ефективної системи валідації та аналізу електронних звітів. Досвід ЄС показує, що розробка та підтримка національного валідатора XBRL коштує бюджету 1-2 млн євро щорічно. В Україні ці витрати можна зменшити шляхом використання open-source рішень або співпраці з європейськими регуляторами.

Отже, для прискорення процесу в Україні доцільно використовувати досвід країн Східної Європи, які вже пройшли цей шлях, а також активізувати роботу в межах Угоди про асоціацію з ЄС щодо технічної допомоги у сфері стандартизації звітності.

1. ESMA. Electronic Reporting. URL: <https://www.esma.europa.eu/issuer-disclosure/electronic-reporting> (дата звернення 16.04.2025). 2. ESMA. ESMA publishes the 2024 ESEF Reporting Manual. URL: <https://www.esma.europa.eu/press-news/esma-news/esma-publishes-2024-esef-reporting-manual>. 3. Звіт про виконання угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом за 2023 рік. URL: <https://eu-ua.kmu.gov.ua/wp-content/uploads/Zvit-pro-vykonannya-Ugody-pro-asotsiatsiyu-mizh-Ukrayinoyu-ta-YEvropejskym-Soyuzom-za-2023-rik.pdf>. 4. XBRL International. (2022). Технічні специфікації iXBRL. URL: <https://www.xbrl.org/the-standard/what/ixbrl/> (дата звернення 17.04.2025). 5. IRIS Business Services. (2022). Дослідження вартості програмних рішень для XBRL. URL: <https://www.irisbusiness.com/> (дата звернення 17.04.2025).